

i en son glatir adelerat batalla per esser lliure, lliure... i en ell resorgeix l'esperit viril de protesta i molt més en eixos moments quan aquí en aquesta Catalunya

¡I pensar que alguns, per no dir tots els homes que a aixó ens obligan, son esclaus d'ells mateixos, en especial de sa intel·ligència!

Ciudadans conscients i aimants de la llibertat, debem induir a les masses de Catalunya per extendreles després a l'Univers; fem-los comprendre que la llibertat es lo máxim de lo que'ls homes deuen obtenir i que si la Humanitat es esclava de falses concepcions, els essers que lo formen seràn engendrats del mateix mal.

Pobles esclaus, obrers martres; nostre cor ansiós de llibertat a vosaltres es dirigeix; nosaltres rendim cult a ella, i esperem que sereu avui i demà vosaltres, les fileres defensores de son predominí.

La veritat de la llibertat la fa palpable i com a justícia i peu d'ella, avui, demanem i llencem eix volem per demà:

Volem Catalunya lliure i al Proletari lliure.

JOSEP ESGLEAS i JAUME

Per la cultura i germanor del poble

Pro-Ateneu

INTRODUCCIÓ

Malgrat dormia en el tant plàcid com fust sòn de l'indiferentisme, siguent impossible desvetllar-lo el plantejament de la qüestió que fos i per candenta que fos. Malgrat era la vila morta en qüestions polítiques, socials, religioses i en resum en tot lo que representava un valor moral.

En aquesta orfandat que'n podriem dir de civisme, en aquesta mar d'ignorància i de

abandóno, solament hi havia un lloc que si també hi tocavan els esquitxos del onatge del mar mort de l'indiferència, no deixava d'esser una roca que s'aixecava en mig d'aquell ambient gris, rompent la seva monotonia i donant lloc a l'esperança de baix l'apoi d'aquella roca, fundar els fonaments del far que illuminés i esvais les boires que privaven de veure el sol de la veritat i de la justícia.

Aquesta roca, volguts lectors, no era altra cosa que la societat «La Barretina», de uns afins independents i instructius, però que en aquells moments serví de lo més sublim i encoratjador que té l'home: serví de esperança.

Malgrat caigut en una crisi moral hauria sigut impossible el seu renaixement sense ella, ja que no hi havia forces humanes capaces per a poguer crear un altre conglomerat d'homes per a poguèls-hi demostrar i palesar que'l seu sòn era suïcida i aixís comensar l'obra desvetlladora i com a tal redemptora.

Doncs fou baix l'escalf de l'entitat de «La Barretina» que començà a desglossar. Fou amb l'apoi de «La Barretina» que's creà una companyia d'aficionats al teatre nacional, cosa que encara que semblí insignificant tenia una valor considerable: el de tenir el segell del despertar i el d'ensenyar, que nostre jovent deixant la seva excessiva frivolitat i ensopiment començava a sentir amor a un estímul que verdaderament fou estímul: creà una joventut fortament patriòtica, lluitadora, que començant pel teatre acabà per ser una incansable i entusiasta defensora de les causes justes, com ho són les de Catalunya i les del proletariat.

I aixís, aquesta joventut, ajudada en un principi per l'actuació de la política regionalista, que R. I. P. d'aquells adalits, discursos i conferències d'allavors; secundada a més d'altres periòdics per aquest modest GERMANOR, que inicià el desvetllament amb la seva aparició; el poble despertà, obrí els ulls, gràcies als esforços de tots i sobre els de tots, els de «La Barretina».

SEBASTIÀ MONTALT.